

MONSIEUR X

OTTO
WITT

Otto Witt

Monsieur x

Saga

Monsieur X

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 1914, 2018 Otto Witt och SAGA Egmont, an imprint of Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen

All rights reserved

ISBN: 9788711791257

1. E-boksutgåva, 2018

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-koncernen

I. Det röda silket

Mary Wanners störtade in i sin fars, direktör Wanners, arbetsrum med ett brev i handen.

»Pappa, pappa», ropade hon andfådd, »kan du begripa något så besynnerligt? Läs!»

Direktören läste:

Den röda silkessort som fattas till ert handarbete, torde ni säkert finna i sybehörshandeln S:t Staaffsgatan 19 B.

MONSIEUR X.

Direktören skrattade.

»Reklam», sade han leende. »I vår tid finna de på de underligaste sätt för att reklamera sina varor och sina affärer. Du har väl i går löpt runt hela Stockholm i alla broderiaffärer för att finna detta silke, kan jag tänka. Så har en knepig konkurrent — innehavaren av den där affären i S:t Staaffsgatan 19 B — omtalat sin butik och pyntat litet på det genom att sätta 'Monsieur X' under. Voilà tout!»

Direktörens välsmorda munläder hade som vanligt tjänstgjort litet för raskt, ty dottern svarade:

»Om pappa — om jag hade gjort allt detta, så hade det nog varit alldeles riktigt, vad du säger. Men ...»

»Nå, så har någon av dina väninnor talat om det — de hava sagt i den där affären, att du saknade en viss sort rött silke, butiken har erbjudit dig det — de sände dig en biljett — voilà tout!»

»Kära pappa, du pratar i väg som en skenande häst»,
Sade den tjugutvå-åriga vackra Mary. »Lugna dig nu litet,
skall du få höra.»

Direktören såg på klockan.

»Skynda dig, barn, jag har bråttom. För resten begriper
jag inte, vad detta är att bråka om — en karl vill sälja silke
...»

»Voilà tout», citerade dottern, litet näbbigt, »nej, kära
pappa. Hör nu på mig. Det handarbete det gäller, har jag ej
tänkt på på ett halvt år.»

»Såå!»

»Jo. Så i går kväll, efter att jag gått upp på mitt rum, låst
min dörr och var alldeles ensam i rummet, kom jag plötsligt
att tänka på, att Doris Hamilton — min väninna, du vet —
har födelsedag om en vecka ...»

»Ja — och så?»

»Vad skulle jag ge henne? Så kom jag att tänka på det
påbörjade broderiet — det låg i en av mina byrålådor — jag
sökte reda på det, tog fram det och bredde ut det på bordet
— det var nästan färdigt — fattades endast ett par av de
franska liljorna i ena hörnet — silke fanns det tillräckligt av
i alla nyanser *utom just det röda*, som behövdes till det
felande mönstret. Förargad vecklade jag ihop broderiet,
omslöt det med papperet, knöt ihop paketet och lät det
ligga på bordet med den föresatsen, att i dag försöka att
anskaffa det felande, röda silket.»

»Nå?»

»Och så i dag — alldeles nu — innan jag ännu lämnat
mitt rum, kom Amanda med posten och bland breven fann
jag denna skrivelse från monsieur X. Nå, vad säger du nu?»

Direktören satt alldeles handfallen.

»Detta förstår jag intet av», sade han till slut.

»Nej, inte jag heller», medgav Mary. »Är det en
fjärrskådare vi ha att göra med? Eller vad kan det vara?»

»Och genom ditt fönster kan väl ingen ha sett in?»
undrade direktören.

»Omöjligt — i tredje våningen och luckorna väl för — nej, det är otänkbart.»

»Men ...»

»Ja, här stå vi. Jag kan ej annat än tycka, att det kännes litet kusligt, du pappa.»

»Ja, det är sant — men hur gör du nu? Går du till den affären? Törs du gå ensam — ett försåt kanske?»

Mary skrattade.

»Mitt på Stockholms gator år 1920? Åh nej, pappa! Sådant sker inte; trodde du, att du skulle behöva annonsera: Borttappat: en liten, tjugutvårig flicka sökes av en far, med muff, promenadkappa och ett paket med ett broderi i handen — ha, ha, ha — åh nej.»

Direktören smittades av dotterns munterhet och de skildes åt efter att fadern uppmanat Mary att försiktigvis dock först per telefon efterhöra, om just denna affär vore så väl försedd med silke som monsieur X:s biljett tycktes förutsätta.

II. Broderiaffären

S:t Staaffsgatan är en av de nya gatorna på norr. Den store statsman, varefter den uppkallades, ansågs som ett helgon av många av hans parti, och dessa döpte den nya gatan efter sin skyddspatron. Sybehörsaffären i nr 19 B innehades år 1920 av en änka efter framlidne grosshandlaren Nickel, vilken vid sin död endast efterlämnat skulder och fyra barn vid båren.

Den driftiga änkan lyckades förmå ett par av mannens verkliga vänner att försträcka henne ett litet kapital och med detta öppnade hon den lilla sybehörshandeln. Hon förstod att med smak och förstånd leda den så, att den gav rätt god avkastning. Men att uppfostra fyra barn var dock ingen lätt sak och hon måste uppbjuda alla sina krafter för att få allt att gå ihop.

Den 18 november år 1920 — samma dags förmiddag, som samtalen mellan direktör Wanners och hans dotter ägt rum — stod hon i sin butiks inre kontor, då någon inträdde i affärens yttre lokal.

Hon såg dit ut.

Det var en gosse med ett paket och ett brev. Budet lämnade hastigt bägge delarna på disken och innan fru Nickel hunnit uttala sin fråga: »Skall det inte vara svar?» var han försvunnen.

Hon bröt brevet.

Det innehöll följande rader:

Tillåt mig att komplettera ert förråd av rött silke.

Utan att förstå, stirrade hon på det skrivna. Så öppnade hon paketet. Det utgjordes av den mest fullständiga kollektion av rött silke — i alla nyanser.

Fru Anna Nickel gjorde stora ögon, och ur stånd att alls begripa något av det inträffade började hon mekaniskt att ordna silket.

Monsieur X? Det var givetvis ett taget namn — men vem dolde sig under det mystiska X? Varför skulle hon förses med silke? Varför denna oändlighet av endast *röda* nyanser?

Allt frågor, som endast förlorade sig i tomma gissningar — och sådant visste fru Nickel från förr, att det alls icke lönade sig att inlåta sig på. Man spillde endast tiden till ingen nytta. Och var det någon speciell mening med detta, så kom det väl alltid i dagen.

Hon förvånades emellertid ännu mera, då hon i paketet, förutom silket även fann en liten tingest, omlindad av vitt silkespapper. Det kunde ej vara silke — därtill var det lilla paketet i det stora för tung. Det visade sig vara en liten, rätt grannt målad vas av porslin. I bjärta färger var det på vasen målat en dalaros i rött och blått samt en grön stängel med ett par blad i samma färg.

Hon såg, tillsammans med butikens kvinnliga biträde, på vasen utan och innan och de båda damerna gåvo till några typiskt kvinnliga utrop och superlativ, varpå fru Nickel, då intet besynnerligt upptäcktes med vasen annat än att den var mycket ful och smaklös, resolut placerade den på en hylla bland andra, mera gedigna porslinsföremål med orden:

»Given häst skall man aldrig se i munnen.»

Kunder kommo och gingo och dörren slogs upp och igen. Telefonerna ringde som vanligt i Stockholm men ännu ett

par timmar efter det mystiska paketets ankomst hade intet inträffat, som gav någon förklaring på dess innebörd.

Då ...

Telefonen pinglade igen.

»Hallå», svarade fru Nickel. »Om jag har rött silke? Joo, då — den fullständigaste kollektion i hela Stockholm — alla nyanser — alla kvalitéer. Vafalls? Jaså — mycket välkommen.»

Och den affärsmässiga frun hängde förnöjd upp luren och såg sig belåten omkring.

Om hon skulle låtsas om denne monsieur X? Hon tänkte: Åh nej — det vore ej alls affärsmässigt — nej — hon ville låtsas som vore hennes affär i *allt* lika väl försedd, som just i rött silke.

Ja, så skulle hon göra.

III. Ett möte

Mary Wanners, som var den dam, som ringt till fru Nickel, infann sig en halv timme senare hos denna.

Hon såg ut det silke hon behövde, betalade och tänkte just gå, då hon tycktes besinna sig, vände sig mot fru Nickel och anmodade denna om ett privat samtal mellan fyra ögon.

De gingo in i det inre rummet bakom butiken och butiksägarinnan låste dörren efter sig.

»Förlåt», sade Mary, »men säg mig — känner ni, eller har ni någonsin hört talas om en monsieur X?»

Fru Nickel spratt till.

Denna direkta fråga bragte henne alldeles ur fattningen.

»Ja — det vill säga, nej», stammade han.

»Jag förstår icke — förklara er.»

Så kom det fram, hur allt tillgått och Mary berättade sin upplevelse, och de bägge damerna kunde ej annat förstå, än att någon — denne, som benämnde sig monsieur X på ett eller annat sätt måste hava bekikat Mary sedan hon kommit in på sitt rum föregående afton. Ty fru Nickel hade läst i en detektivroman om huru tjuvar och mördare klättrat uppför takrännor med en apas vighet, och Mary erinrade sig hava hört, huru samma slags folk listat sig ned från taket utefter en husvägg och spejat genom springan av gardinen in i ett upplyst rum.

Ja, så måste det vara.

Men varför hade tjuven eller mördaren hjälpt henne med detta röda silke?

Var det männe en gentil förbrytare — en Rinaldo Rinaldini, en Arsène Lupin eller liknande?

Och bägge sågo sig omkring med en känsla av obehag och skräck.

Om de skulle överlämna saken i en detektivs hand?

Nej — varför det?

Monsieur X hade ju intet ont gjort — endast visat de bägge damerna en till ytterlighet gående artighet.

Men ordentligt nyfikna voro de bägge två.

Mary tog farväl och gick.

Utkommen på gatan tänkte hon stiga på en spårvagn, men vädret var det härligaste höstväder och hon beslöt sig för att promenera ett stycke ned åt staden.

Mary Wannars var en ganska ovanlig kvinna. Hon hade stora vyer och hennes begrepp om män voro helt andra än dem, som hystes av hennes samtida jämnåriga.

På rätt få år hade det manliga idealet nedsjunkit så lågt, att kunde en man endast skaffa pengar, så förläts alla hans snedsprång och dumheter. Sådana åsikter hade så gott som alla Mary Wannars' väninnor — hon själv däremot helt andra.

För henne var mannen, och skulle så vara, härskaren, den som obetingat ägde att befalla — *men*, för att hans härskarehand skulle kännas lätt för kvinnan, måste hans karaktär stå fast och klar; han måste ha ett inre värde, vara något, hava utfört något — kort och gott han skulle vara allt, utom det, att *endast* ha förmögenhet.

Hon, den beundrade skönheten med det varma hjärtat — en lycklig, men sällsynt kombination — hade haft många, som giljat till hennes hand och hjärta.

Men alla hade hon kasserat efter grundlig prövning — nej, hon kunde aldrig slå av en tum på sitt manliga ideal.

Den av hennes friare, som hon mest fäst sig vid, var den stenrike Erik Berner.